

Asia: VN/8329/2023

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Kotoutumislain korvaukset (61-62 §)

Pohjois-Pohjanmaan TE-toimisto kiinnittää huomiota esityksen laskennallisten korvausten ajalliseen lyhentämiseen. Korvausajan lyhentämisellä saattaa olla vaikutuksia kuntien ja hyvinvointialueiden mahdollisuuteen järjestää nykyisen tasoisia kotoutumisen palveluita.

Kotoutuminen on yksilöllinen prosessi, joka etenee vaiheittain kotoutujan lähtötilanteen mukaan. Kotoutujien joukossa on muun muassa luku- ja kirjoitustaidottomia ja traumataustaisia henkilöitä, joiden kotoutuminen edellyttää ajallisesti riittävää kestoja. Erityisesti pakolaistaustaiset kotoutujat tarvitsevat alkuvaiheessa mahdollisimman joustavia palveluita ja panostusta resursseihin.

Pohjois-Pohjanmaan TE-toimisto esittää, että hallituksen esitykseen sisällytettäisiin korvausaikojen lyhentämisen rinnalle kotoutumispalveluiden sisällöllinen arviointi ja palveluiden kehittäminen. Tavoitteena tulisi olla sisällöllisesti uudistetut vaikuttavat ja monipuoliset kotoutumispalvelut, joiden pohjalta luodaan joustava integroitumisen väylä suomalaiseen yhteiskuntaan ja työelämään.

Maksu käyttämättä jääneen tapaamisen tulkkauksekustannuksesta (32 a §)

Lailla ehdotetaan säädettävän, että kunta tai työvoimaviranomainen voisi periä kotoutuja-asiakkaalta maksun perusteetta käyttämättä jätetystä palvelusta, jos siitä on aiheutunut kunnalle tai työvoimaviranomaiselle tulkitsemiskustannuksia.

Kunnalla tai työvoimaviranomaisella olisi velvollisuus tiedottaa ajanvarauksen yhteydessä perusteettomasti käyttämättä jätetystä ajasta asiakkaalle mahdollisesti aiheutuvat kustannukset. Asiakkaalle tulisi myös ilmoittaa, miten varatun ajan voi perua ja vaihtaa. Tiedottamisen tavassa

tulisi huomioida asiakkaan mahdollisuus ymmärtää kirjallisen ja/ tai suullisen viestin sisältö. Haasteeksi voi muodostua, että kunnassa tai työllisyyspalvelussa asioivan maahanmuuttaja-asiakkaan kielitaitotaso ei välttämättä ole tiedossa ensimmäisiä palvelutapahtumia toteutettaessa. On kyseenalaista, voidaanko luotettavasti varmistua, onko asiakas ymmärtänyt saamaansa tiedotetta.

Pohjois-Pohjanmaan TE-toimisto tuo tulkkauksekustannusten osalta esille, että etätulkkauksen puhelimitse tulisi olla ensisijainen tulkkauksen muoto.

Alaikäisenä yksin tulleiden tuki (34, 69 §)

Hallituksen esityksessä esitetään, että kotoutumislain mukaisen aikuistumisen tuen ikärajaa laskettaisiin 25 ikävuodesta 23 ikävuoteen. On syytä huomioida, että alaikäisenä ilman huoltajaa maahan tulleet lapset ja nuoret ovat erityisen haavoittuvassa asemassa. Mikäli aikuistumisen tuen ikärajaa laskettaisiin, tulisi samaan aikaan huolehtia, että Suomen kunnissa on käytettävissä riittävä määrä nuorille aikuisille soveltuvia tukipalveluita ja verkostoja, jotka tukevat kotoutumista. Erityistä huomiota tulisi kiinnittää suomen kielen opetuksen saatavuuteen, sopivien ammatillisten koulutusmahdollisuuksien monipuoliseen kirjoon sekä nuorten mahdollisuuteen päästä kiinni suomalaiseen työelämään palkallisten ansiotöiden muodossa.

Pakolaisten vastaanotto (44 §)

Ei lausuttavaa.

Muut huomiot

Ei lausuttavaa.

Honkakoski Päivi
Pohjois-Pohjanmaan TE-toimisto